

**Arnoldi Corvini â Belderen, Batavi, Jcti quondam
Consummatissimi, Consilarii Electoralis & Professoris
Moguntini Publici, &c. Tractatus Geminus De Personis
Atque Beneficiis Ecclesiasticis Sive ...**

opus posthumum, diu desideratum, nunc demum excusum, & indice
locupletissimo instructum

De beneficiis ecclesiasticis

Corvinus van Beldern, Arnold

Francofurti ad Moenum, 1708

VD18 10184902

De Beneficii Nomine. Tit. 3

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62028)

12 Jus igitur decimarum, quod divinum est, ab hominibus extrinsecus non potest, potest obliterari, vel in eas solvendi ratione, & quantitate, vel etiam in exemptione ob aliquam rationem. Tertullianus lib. de anima, inquit recte, *Quod à Deo est, non tam extinguitur, quam obumbratur; potest enim obumbrari, quia non est Deus; extingui non potest, quia à Deo est.*

Habet etiam in Decimis compositio locum d. cap. suggestum c. 3. de decimis. Ut & quantitatis decimæ; verbi gratia, ut pro decima datur vigesima, præscriptio; non autem ipsius præstationis. Hostiensis in Summa de decim. Guido Papa decis. 234. De Decimis vide infra lib. 3. tit. 6. de decimis.

TITULUS III. De Beneficii Nomine.

SUMMARIA.

1. Beneficii nomine quid veniat in genere.	4. Quis auctor.
2. Quid in jure Canonico.	5. Beneficii vocem voluit nonnulli esse barbaram.
3. Ejus origo.	6. An rectè.
	7. Unde deduci possit.

Beneficii nomen comprehendit in genere, omne bonum, privilegium, vel aliud alicui datum, per quod vel juveni vel melior fieri possit. ut l. in commendato. 17. §. sicut. ff. de mod. c. cum librum de sepultur.

Beneficium enim, ut ait Cassiodorus; lib. 11. var. cap. 28. dicitur non potest, quod nulla utilitate sentitur.

Bona etiam naturaliter dicuntur quod beent; hoc est, beatificent. Beare est prodesse. l. bonorum appellatio. 48. ff. de verb. significat. Beatum dicit Isidorus, lib. 10. Etymolog. quasi benè auctum; Sic Sacerdos

CORVINUS
De Per
et Benefic

G

ca. epist. 3. *Insolens est beata uxor*: Et Plautus in Penulo, cum dicit, *Bonam ego quam beatam esse primo dici malo*; videntur beatam uxorem referre ad bona quae habet, bonam ad probos mores.

Dicuntur & eo sensu Beneficia, auxilia vel remedia, quae dantur Principibus, ut Beneficium Hadriani, seu epistola eius, concessum fideiussoribus: §. *si plures. Instit. de fideiuss. l. fin. C. de consit. pecun.* Beneficium restitutionis in integrum: *l. 7. ff. de in integr. restit. feudum seculare: tit. de duobus fratribus à Capitaneo investit. lib. 2. Feud. 18. & tit. de beneficio fratris. 1. Feud. 20.* Beneficium S. C. i. Macedoniani, Vel lejani. *singul. tit. ff. & Cod. & c.*

In iure Canonico Beneficium appellatur certa reddituum portio, 2
quaeunque ministro obigit.

Nam cum olim Clerici plerisque in locis nihil proprium possi- 3
dentes, ex communibus Ecclesiarum redditibus alerentur; *can. scimus. can. volo. can. d. non dicatis. can. quoniam. 12. qu. 1.* postea, charitate in dies magis frigidescente, à communione recesserunt: *can. 16. videntes. l. can. & qu. unde convenientius visum fuit, parochias dividere & Clericis singulis assignare beneficiorum titulos, ex quibus possint sibi ministrare vitae necessaria. can. un. 13. qu. 1. c. pastoralis. in princ. de his quae sunt Prelato sine cons. Capit.* Dicit Papa Dionysius in *d. can. un.* scribens epist. 2. ad Severum Episcopum. *Ecclesias singulas singulis Presbyteris dividimus, parochias & cimiteria eis divisimus, & unicuique jus proprium habere statuimus; ita videlicet, ut nullus alterius parochiae terminos, aut parochiam sibi commissam custodiat, ut ante tribunal aeterni iudicis ex omnia sibi commissis rationem reddat, & non iudicium, sed gloriam pro suis actibus accipiat.*

Ex quo loco Doctores communiter colligunt duo: *Primum;* 4
dictum Papam Dionysium primum divisisse & distinxisse Ecclesiarum & Parochiarum terminos. *Dd. ad d. can. un. Barbof. de diocesib. & Parochias, lib. 1. cap. 21. in princ.* primumque Beneficii Ecclesiastici vocatum fuisse; cum tamen Papa Innocentius I. qui floruit sub Anno Salvatoris Nostri 400. in epist. 2. cap. 10. volum. Concil. 1. & can. 22. si monachus. *caus. 16. qu. 1. eam usurpaverit.* Alterum Beneficia Ecclesiastica

INUS
SOMUS
Ecclesiarum

IV.

Jure positivo esse inducta. *Sylvest. de benefic. part. 1. qu. 4. Marfil. de reb. lib. part. 1. cap. 8. à princ. Moscon. de majest. militan. Eccles. lib. 1. part. 3. cap. 1. Lotter. de re benefic. lib. 1. qu. 4.*

5 Dictam vocem Beneficii, pro certa illa redituum portione, que cuique ministro obligat, etiam volunt nonnulli Doctores esse barbaram, esse ineptam: Sacerdotia malunt hos reditus quam Beneficia appellare. *Corras. in paraphrasi Sacerdotior. seu tract. de benef. part. 1. cap. 11. Tyraquell. in tract. Cessante causa. 1. part. num. 46. aliq.*

6 Verum Sacerdotium pro munere ac dignitate magis quam obventionem accipi videtur apud Ethnicos & in Corpore Juris Civilis. *Levius lib. 9. Gens Potitia, cujus ad aram Herculis familiare erat Sacerdotium, &c. J. C. Modestinus in l. 1. §. 1. ff. ad Leg. Jul. de Ambitu. 70. Magistratum sic Sacerdotium petere ultra prescriptam formam, habet notum aureorum mulctam cum infamia, &c. In l. vitricus. 60. §. 1. cum sept. ff. de donat. in. vir. & uxor. Sacerdotium superveniens datur occasione solvendi matrimonii bona gratia, quia utrique vix commode vacare possit: Meminit Imp. Justinian. Sacerdotii Phoeniciarchiæ vel Syriarchiæ, l. 1. in princ. C. de Natur. liber. Alitarchiæ & Syriarchiæ, l. 1. Cod. offic. Comit. Orient. Asia, l. fin. C. Theod. de expens. ludor. Africa. l. 1. Cod. Theod. de spectacul.*

Imò & in jure Canonico Sacerdotium accipitur pro ordine & dignitate ejus qui sacrificandi accepit potestatem: ut pro presbyteratu *c. translata. de constitut. c. nemo. c. cum ex eo. de elect. in 6. sac. can. Cleric. dist. 21. Rebuff. in praxi. proæmio. Peck. in reg. beneficium. lib. 6. num. 1. Sahagum de Villa Sancta ad c. fin. de sequestrat. poss. num. 20.*

Constat etiam dicta sacra stipendia non tantum concedi Sacerdotibus, sed & Ministris aliis.

7 Beneficii nomen nonnulli, ut *Boeth. Epo in comment. ad c. 1. de re. stem. num. 44. Barbof. de Jure Ecclesiast. univ. lib. 3. cap. 14. num. 7. aliq.* à Benefactoribus Ecclesiæ primis, & à benefaciendo; alii à similitudine Beneficiorum militarium, deducunt.

Animadverendum enim moris fuisse Romanis veteribus (Quos & adhuc hodie imitantur Russorum, Turcarum, Indorum, Chinesium, Japonensium Imperatores) prædia quædam ac possessiones tribu-

CORVINI
De Per
er Benefic

G

ere militibus, ut hoc beneficio devincti redderentur ad Rempublicam
 tuendam animosiores. Id factum ab Alexandro Severo testis est Lam-
 pridius in *ejus vita*, quem & alii Imperatores ante Justinianum sunt se-
 cuti, ut patet ex Eorum constitutionibus *tit. Cod. de fund. limitroph. ubi*
vide Methodic. Enarration. nostram. Meminit & prædiorum hujusmo-
 di militarium Imperator Constantinus apud Harmenopolum *lib. 1.* ea-
 que vocat, *επαρχιακή κτήματα* & *επαρχιακὸς κτήριος*. Feudorum postea
 nomen apud omnes fere Europæ Gentes induerunt. Appellata & à
 quibusdam beneficia, & qui ea possident Beneficarii. Meminit etiam
 Cæsar, in *comment. de Bello Civili lib. 1.* aliique Latinæ Linguae puræ Au-
 thores, Beneficiorum militum, sensu haud dissimil.

Quem morem, in rebus prophanis receptum, imitati sunt Viri
 Ecclesiastici, & prædia possessionesque ob ministerium singulis Eccle-
 siæ ministris adscriptas, vocaverunt Beneficia; (O utinam plerisque
 beneficia hodie non sint?) quia post jam dictam divisionem, credebantur
 hi reditus Ecclesiastici magnam cum illis militaribus prophanisque
 beneficiis habere affinitatem. *Duaren. de Sacris Eccles. ministr. lib. 2.*
cap. 3.

TITULUS IV.

De Beneficii Definitione.

SUMMARI A.

1. Beneficii definitio.	rico.
2. Cur dicitur jus.	8. Quis appellatione Cleri- ci hic veniat.
3. Et quidem spirituale.	9. Beneficii appellatione que veniant.
4. Cur utendi.	10. Cur dicitur ob mini- sterium sacrum.
5. Cur additur fruendi.	
6. Cur in perpetuum.	
7. Cur Sacerdoti vel Cle-	

II. Cur

INUS
 SOMUS
 Ecclesiast

IV.